

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobkyně: **O. V.**, zastoupena Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou se sídlem Šumavská 35, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2010, č. j. 56 Az 103/2009 – 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 26. 7. 2010, č. j. 56 Az 103/2009 – 27, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 27. 11. 2009, č. j. OAM-40/ZA-06-05-2009, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, byl do s. ř. s. zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může vyvstat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že krajský soud nesprávně právně posoudil otázku pronásledování, když byla pronásledována soukromými osobami a mongolské státní orgány jí nebyly schopny poskytnout účinnou ochranu, neboť situace v oblasti vymahatelnosti práva v Mongolsku je obecně velmi špatná. Otázkou pronásledování soukromými osobami se již Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze uvést např. rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48. V odůvodnění tohoto rozsudku se uvádí, že „Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu (...)“. Dále v rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, bylo vysloveno, že „Obecné tvrzení

stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.“ V rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37, bylo uvedeno, že „Pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“

Dále stěžovatelka namítala, že krajský soud nesprávně posoudil otázku doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a že v jejím případě byly dány podmínky pro její udělení, neboť je v zemi původu pronásledována soukromými osobami a hrozí jí nebezpečí fyzických útoků, nelidského či ponižujícího zacházení.

Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, i v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné je správní orgán povinen se v odůvodnění vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany, neboť ze zásady non-refoulement vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy podle ust. § 14a zákona o azylu. Závažnou újmu podle citovaného ustanovení je správní orgán povinen se zabývat, je-li žadatelem o mezinárodní ochranu namítána nebo vyjde-li v průběhu správního řízení jinak najevo. Pokud žadatel v tomto ohledu nic netvrdí a v průběhu řízení se žádná informace o možné vážné újmě neobjeví, nemusí její případnou existenci správní orgán sám vyhledávat, avšak musí v odůvodnění svého rozhodnutí uvést, že hrozba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena ani nevyšla najevo. V rozsudku ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 – 79, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že „pro udělení doplňkové ochrany se vždy posuzuje konkrétní situace žadatele o azyl, nikoliv obecně špatná situace v zemi původu.“ Nejvyšší správní soud se také opakovaně vyjádřil k otázce původců vážné újmy a k otázce dostupnosti ochrany v zemi původu, např. v rozsudcích ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, dostupný na www.nssoud.cz, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS, ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, dostupný na www.nssoud.cz a ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, publikovaný pod č. 1806/2009 Sb. NSS. Z citované judikatury vyplývá, že jde-li při zvažování důvodů pro udělení doplňkové ochrany o původce vážné újmy z okruhu soukromých osob, musí se postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve se žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. V daném případě se ministerstvo zabývalo otázkou udělení doplňkové ochrany, avšak dospělo k závěru, že hrozba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena ani nevyšla najevo. Ani v kasační stížnosti stěžovatelkou vyjádřené obavy nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v ust. § 14a zákona o azylu.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky obsažené v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Z výše uvedených důvodů je kasační stížnost stěžovatelky nepřijatelná, a proto ji Nejvyšší správní soud odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2011

JUDr. Eliška
Cihlářová
předsedkyně

senátu